

Statenmededeling

Onderwerp

Vorbereiding themabijeenkomst grondwaterbeleid

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Datum

30 oktober 2018

Documentnummer

GS:-4429056

PS: 4433523

Kennisnemen van

De drie discussiescenario's die door het college zijn opgesteld als denkraam voor het gesprek over de ontwikkelingsrichting van het grondwaterbeleid. Dit ter voorbereiding op de themabijeenkomst grondwaterbeleid (14 december 2018). De themabijeenkomst heeft een beeldvormend karakter. PS worden niet gevraagd een keuze te maken uit de scenario's. GS zullen op basis van de bespreking het grondwaterbeleid verder gaan uitwerken. Besluitvorming over het grondwaterbeleid vindt plaats binnen het kader van het vervolg op het Provinciaal Milieu en Waterplan. Begin december ontvangt u een Statenmededeling Beleidskader Tussenevaluatie PMWP 2016-2021.

Centrale vraag voor de themabijeenkomst grondwater is:

Wat is - binnen de wettelijke kaders - uw ambitie in geld, tijd en doelbereik ten aanzien van de grondwaterdoelen KRW 2027 en grondwaterafhankelijke natuur, Natura 2000 in het bijzonder?

Aanleiding is drieledig:

- De [Statenmededeling](#) van 10 april 2018 over de resultaten van de grondwateronderzoeken; het grondwatersysteem staat onder druk waardoor (meer) onttrekkingen niet vanzelfsprekend zijn.
- De [Statenmededeling](#) van 11 september 2018 waarin u bent geïnformeerd over de voortgang van het grondwaterbeleid.
- Actualiteit: de zeer droge zomer 2018, zie Statenmededelingen van [Z augustus 2018](#) h en [9 oktober 2018](#).

De doelen voor het grondwater staan in het Provinciaal Milieu- en Water Plan 2016-2021 bij Duurzame Benutting Ondergrond en zijn nog steeds actueel:

Basis op orde: *Het diepe en ondiepe grondwater zijn van goede kwaliteit. Er is genoeg grondwater beschikbaar voor de bereiding van water voor menselijke consumptie en voor de natuur. Het bebouwd gebied en de landbouw in Brabant hebben geen nadelige invloed op de kwaliteit en beschikbaarheid van water in de lokale en regionale watersystemen. De wateren die zijn aangeduid als grondwaterlichaam voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water normen.*

Groene Groei: *Er is voldoende schoon, zoet grondwater beschikbaar voor economische en ecologische ontwikkeling. We beschermen wat moet en laten ruimte waar het kan. De totale hoeveelheid onttrokken grondwater is in evenwicht met de natuurlijke aanvulling van het grondwater en de draagkracht van het watersysteem. In natuurgebieden (in het bijzonder Natura 2000 gebieden) voldoen de grondwaterstanden aan de waterbehoefte. We beschouwen het diepere grondwater als onze grondwaterreserve voor de toekomst.*

Datum

30 oktober 2018

Documentnummer

GS:-4429056

PS: 4433523

Als provincie hebben we de rol van strategisch grondwaterbeheerder, zowel voor het diepe als ondiepe grondwater. Vanuit deze rol zien we ons genoodzaakt om de regie te pakken. In het PMWP is de aanpak daartoe vastgelegd. Nu tussentijds is geconstateerd dat de grondwaterkwantiteit (het niet in goede toestand verkeren van Maas Slenk Diep) niet op orde is, is het zaak om intensivering en versnelling in de aanpak vorm te geven. Dit is nodig om de grondwaterdoelen voor KRW (kwantiteit en kwaliteit) en Natura 2000 tijdig (dat wil zeggen voor 2027) te realiseren.

De Kaderrichtlijn Water vormt het kader voor de wettelijke uitwerking.

Samengevat zijn de KRW grondwaterdoelen (te realiseren voor 2027):

- a) grondwatervoorraad op orde: aanvulling en onttrekking zijn in balans
Dit betekent voor aanvulling van het diepe grondwater: verbeteren infiltratie regenwater en vermindering ont- en afwatering in intrekgebied Maas Slenk Diep in Noord Rijn Westfalen, Vlaanderen en Limburg
Dit betekent voor aanvulling van het ondiepe *grondwater*:: idem in lokale grondwatersystemen Brabant, zowel in landelijk als stedelijk gebied;
Dit betekent eveneens dat er minder grondwater moet worden onttrokken door waterbesparing op het gebied van drinkwater, industrie en landbouw (beregening en veedrenking). Ook dienen andere bronnen dan grondwater te worden benut, zeker als het gaat om laagwaardig gebruik;
- b) *hydrologische randvoorwaarden scheppen*/behouden voor het behalen van de doelen van grondwaterafhankelijke natuur, Natura 2000 gebieden in het bijzonder;
Verdroging/verdroogde natuur is de aanduiding van de situatie waarbij sprake is van structureel te lage grondwaterstanden en/of een tekort aan grondwatertoevoer van specifieke kwaliteit. De oorzaken van verdroging zijn beschreven in de Wateratlas Brabant 2008:
 - 1) Toegenomen ont- en afwatering ten behoeve van verbetering van de productie capaciteit van de landbouw; tussen de jaren 50 en 80 is het landelijk gebied heringericht en is het watersysteem met sloten en drainage ingericht op afvoer om wateroverlast te voorkomen.
 - 2) Grondwaterwinningen: zowel voor de drinkwatervoorziening als de industrie wordt grondwater onttrokken evenals voor de beregening en veedrenking door de landbouw. Bevolkingsgroei, intensivering van de landbouw en economische groei heeft geleid tot toename van de onttrekkingen.

3) Verandering van het landgebruik. In de afgelopen 150 jaar is het landgebruik ingrijpend gewijzigd, van woeste grond naar akker en weiland, van heide naar bos, van platteland naar stad. Dit heeft veel invloed op de hoeveelheid regen die kan infiltreren in de bodem en het grondwater kan aanvullen. In bebouwd gebied wordt veel regenwater dat op verharding valt via de riolering afgevoerd, in plaats van dat het in de bodem infiltreert.

Verdroging kent daarmee een andere uitleg dan droogte. Droogte is een (veelal) tijdelijk tekort aan neerslagoverschot dat optreedt in een warme zomer met veel verdamping en weinig regen, zoals in de zomer van 2018. Droogteschade kan tijdelijk zijn zoals een kleinere gewasopbrengst, maar kan ook onomkeerbaar/structureel zijn, zoals bij het afsterven van grondwaterafhankelijke biotopen (bijvoorbeeld veen dat oxideert/afsterft of kwetsbare, weinig mobiele populaties die verdwijnen).

c) *Grondwaterkwaliteit op orde* vanwege het belang van een goede waterkwaliteit voor zowel ecologie als menselijk gebruik. Door te voorkomen dat water vervuild raakt wordt eveneens invulling gegeven aan de KRW-inspanningsverplichting om een zo klein mogelijke zuiveringsinspanning voor water voor menselijke consumptie: drinkwater, bier-, frisdrank- en levensmiddelenindustrie.

Bevoegdheid

De Waterwet wijst de provincie aan als strategisch grondwaterbeheerder. Dit is een regierol, naast de wettelijke taak die de provincie heeft als vergunningverlener voor grondwateronttrekkingen voor drinkwater en industrie groter dan 150.000 m³/jaar. Ook is de provincie bevoegd om grondwaterheffing in te stellen. Op basis van de drinkwaterwet heeft de provincie de zorgtaak voor drinkwatervoorziening en grondwaterbescherming.

De waterschappen zijn bevoegd gezag voor kleinere grondwateronttrekkingen, het beregeningsbeleid en bemalingen.

Zoals in het PMWP is verwoord, geldt ook voor strategisch grondwaterbeheer dat een integrale en gezamenlijke aanpak essentieel is voor het behalen van de doelen. De provincie kan het niet alleen. Partners voor grondwater zijn:

- lokaal:** (landbouw)bedrijven, terreinbeheerders, bewoners, woningbouwcoöperaties, omgevingsdienst en waterschap/gemeente;
- regionaal:** provincie Limburg, waterschappen, gemeenten, drinkwaterbedrijven, ZLTO, VNO-NCW, terreinbeheerders, maatschappelijke organisaties;
- nationaal:** koepels (IPO/VNG/UvW), ministeries, RIVM, Rijkswaterstaat, onderzoeksinstituten, VEWIN, LTO, VNO-NCW;
- internationaal:** Europese Unie, België (Vlaanderen), Duitsland (NRW).

Datum

30 oktober 2018

Documentnummer

GS:4429056

PS: 4433523

Kernboodschappen

1. *Een KRW-doel is het in goede toestand brengen van grondwaterlichaam Maas Slenk Diep. Dit gebeurt door onttrekking en aanvulling in balans te brengen.*

Uit de draagkrachtstudie is gebleken dat het Brabantse grondwatersysteem een grondwateronttrekking van maximaal 250 miljoen m³/jaar aan kan. Om de goede balans bereiken heeft GS nieuwe uitvoeringsregels voor het grondwateronttrekkingsbeleid vastgesteld op 27 augustus 2018.

Daarnaast zijn afspraken nodig met verantwoordelijke overheden/bedrijven, waarbij moet worden gedacht aan:

1) *grondwateraanvulling diep*, in intrekgebied Maas Slenk Diep. Dit kan alleen worden bereikt door afspraken met Vlaanderen, Noord Rijn Westfalen en Limburg. In al deze gebieden is een dalende trend in Maas Slenk Diep waargenomen. De volgende stap is dat we gezamenlijk de oorzaken voor een dalende grondwaterstand nagaan. Daarna wordt gekeken naar mogelijke oplossingsrichtingen.

2) *grondwateraanvulling ondiep* en vasthouden/infiltreren van water in het regionaal watersysteem. Hierin spelen waterschappen en gemeenten een belangrijke rol. De huidige mate van ontwatering en afwatering, is bepaald bij de huidige inrichting van het stedelijk en landelijk gebied. Uitgangspunt voorkomen van wateroverlast en voor landbouwkundig gebruik zo vroeg mogelijk in het voorjaar de gronden te kunnen bewerken. Het beregeningsbeleid is eveneens afgestemd op de wensen vanuit de landbouw.

Nu we aanlopen tegen de grenzen van de huidige inrichting van het watersysteem (zowel in termen van wateroverlast als droogte) en het huidige bodemgebruik (waarbij bodemstructuur een belangrijke rol speelt), is het zaak om te zoeken naar toekomstbestendige oplossingen die recht doen aan alle belangen en invulling geven aan provinciale doelstellingen (zowel wettelijke verplichtingen als eigen ambities).

3) *verdergaande waterbesparing*. Van zowel drinkwaterbedrijven als de industrie vragen we om verspilling te voorkomen, zuinig gebruik van water te promoten/realiseren en waar mogelijk andere bronnen in te zetten voor laagwaardig gebruik. Iets vergelijkbaars geldt voor de agrarische sector: de beregeningsafhankelijkheid van de landbouw kan worden verminderd door een vitale bodem (verbetering van de bodemstructuur), passende teeltkeuze en toekomstbestendige bedrijfswaterplannen.

2. *Het KRW-doel om hydrologische condities voor grondwaterafhankelijke natuur, in het bijzonder Natura 2000 gebieden, op orde te brengen vraagt om gebiedsgerichte aanpak*

Voor het behalen van grondwaterafhankelijke natuurdoelen, Natura 2000 in het bijzonder, is hydrologisch herstel nodig. Naast herstel van de grondwaterstand is in Brabant vaak ook kwel (van een bepaalde waterkwaliteit) nodig. Deze constatering hebben we gedaan in de

Datum

30 oktober 2018

Documentnummer

GS:-4429056

PS: 4433523

Toestandsrapportage verdroging 2017. In de beheerplannen van de Natura 2000 gebieden zijn afspraken gemaakt over instandhoudingsdoelen van natuur. Grondwater maakt hier deel van uit, in samenhang met het natuurbeleid en gebiedsgerichte aanpak.

Momenteel wordt het provinciaal beleid ten aanzien van verdrogingsbestrijding natuurgebieden geëvalueerd. Deze rapportage stellen wij binnenkort beschikbaar. Om ook deze KRW-doelen voor hydrologische randvoorwaarden voor grondwaterafhankelijke natuur te behalen in 2027, voorzien wij dat een verdergaande gebiedsgerichte aanpak nodig is. Hydrologisch herstel van grondwaterafhankelijke natuurgebieden is alleen mogelijk wanneer ook buiten deze natuurgebieden hydrologisch herstel plaatsvindt. Voor de omvang hiervan kan gedacht worden aan de attentiezones uit het beregeningsbeleid, dit zijn de gebieden waar nu reeds specifieke regels gelden ten aanzien van beregening.

Datum

30 oktober 2018

Documentnummer

GS:-4429056

PS: 4433523

3. *Klimaatproof Brabant in 2050 is een majeure wateropgave met consequenties voor inrichting en landgebruik.*

Zoals het watersysteem nu is ingericht, wordt (gemiddeld in Brabant) meer dan 80 % van het neerslagoverschot afgevoerd. Om het grondwatersysteem te voeden en meer grondwater te kunnen benutten, ten behoeve van natuur en landbouw, willen we in Brabant meer (regen)water vasthouden. Rekening houdend met klimaatverandering wordt de noodzaak om water vast te houden alleen maar groter. Ook om (lange perioden van) droogte in de zomer te kunnen overbruggen. De Brabantse omgevingsvisie heeft als ambitie dat Brabant in 2050 klimaatproof is ingericht. Dit betekent dat in 2050 de bestaande problemen in de fysieke leefomgeving zijn opgelost. Dit is een majeure ruimtelijke opgave, die vraagt om herinrichting van zowel het landelijk als stedelijk gebied. Hiervoor is niet alleen een forse inzet nodig vanuit alle overheden, maar ook draagvlak en medewerking van burgers en bedrijven. In de uitwerking van de aanpak van klimaatadaptatie krijgt dit vorm, waarbij via klimaatstresstesten de analyse wordt gemaakt van de impact van hittestress, droogte, wateroverlast en gevolgen van overstromingen. Vervolgens wordt in lokale en regionale dialogen gekeken naar gebiedsgerichte oplossingen en de passende maatregelen geformuleerd. Eén of meer regionale adaptatie strategieën zullen worden opgesteld om de (samenhangende) aanpak vast te leggen.

4. *Grondwaterbescherming en grondwaterkwaliteitsbeleid gericht op KRW-doelen gebruik voor menselijke consumptie: geen vermindering grondwaterkwaliteit om toename zuiveringsinspanning te voorkomen.*

Wettelijk mogen zowel oppervlaktewaterkwaliteit als grondwaterkwaliteit geen gevaar opleveren voor de volksgezondheid. Bovendien moet de kwaliteit op orde zijn, namelijk in 2027 voldoen aan de eisen voor o.a. nutriënten en verontreinigende stoffen, zoals opgenomen in de KRW en nationale wetgeving.

Voor grondwater doen we dit door beschermingszones aan te geven rond grondwaterwinningen, die worden gebruikt voor menselijke consumptie (openbare drinkwatervoorziening en enkele industriële winningen voor menselijke consumptie (bier en frisdrank)).

Voor grondwaterbescherming gelden regels van de Provinciale Milieu Verordening (straks Omgevingsverordening) en worden, indien nodig, afspraken gemaakt per wingebied met de partners in het gebiedsdossier. Anno 2018 is het grondwater in Slenk Diep van bronwaterkwaliteit, zodat de zuiveringsinspanning om er drinkwater van te maken nihil is. Ook elders in Brabant is de zuiveringsinspanning gering. Enerzijds is de goede kwaliteit het gevolg van grondwaterbeschermingsbeleid, anderzijds is grondwater lang onderweg, zodat effecten van beïnvloeding pas over tientallen tot duizenden jaren zichtbaar worden. Wettelijk dient de provincie structurele verslechtering van het grondwater als bron voor de drinkwatervoorziening te voorkomen.

Datum

30 oktober 2018

Documentnummer

GS:-4429056

PS: 4433523

Scenario's voor een goede toestand van het grondwater

Een goede toestand van het grondwater is geen vrijblijvende zaak. We zijn verplicht om te zorgen voor een goede grondwaterkwaliteit en grondwaterkwantiteit: Deze themabijeenkomst is vooral gericht op de grondwaterkwantiteit

- 1) Onttrekking en aanvulling in balans
- 2) Hydrologische condities voor grondwaterafhankelijke natuur op orde

Samengevat zijn de "knoppen" waaraan de provincie als Strategisch Grondwaterbeheerder kan draaien om de doelen te halen:

1) Verminderen grondwateronttrekkingen:

Deze knop hebben we als GS inmiddels geactiveerd. Zo worden waterwetvergunningen die al langer dan 3 jaar niet zijn gebruikt ingetrokken en worden de komende jaren met alle vergunninghouders afspraken gemaakt over het al dan niet benutten van hun vergunningsruimte bij actualisatie waterwetvergunningen. Verder willen we laagwaardig gebruik van grondwater terugdringen, zodat grondwater alleen voor hoogwaardig gebruik (= voor menselijke consumptie) wordt benut. De grondwateronttrekkingen in Maas Slenk Diep willen we verminderen door verdieping te voorkomen.

2) Verminderen beregeningsbehoefte landbouw:

werken aan bodemverbetering (grotere watervasthoudend vermogen), bedrijfswaterplannen en teeltkeuze (meer droogtebestendige teelt op hoge gronden);

3) Waterbesparing:

Wat betreft drinkwater gaat dit over consumentengedrag (verspilling voorkomen) en het terugdringen van laagwaardig gebruik. Denk hierbij ook aan de woningbouwopgave. Bij 120.000 nieuwe woningen is een alternatief voor toiletspoeling met leidingwater realiseerbaar. Toiletspoeling is (30% van het huishoudelijk watergebruik, zeer de moeite waard om te vervangen.

Wat betreft bedrijven en industrie is het doorvoeren van principes uit de circulaire economie cruciaal, zowel bij bedrijven die zelf onttrekken als bedrijven die drinkwater gebruiken;

4) **Verbeteren diepe grondwateraanvulling:**

Dit betreft grootschalige verbetering van infiltratie en verminderen ont- en afwatering en onttrekkingen in gehele intrekgebied stroomgebied Maas Slenk Diep. Het gaat dan om Noord Rijn Westfalen, Vlaanderen, Limburg en Brabant;

5) **Verbeteren ondiepe grondwateraanvulling:**

Dit vraagstuk vertaalt zich in een gebiedsgerichte aanpak, vooral in brede zones rondom grondwaterafhankelijke natuur. Verbeteren van de hydrologische condities leidt daar tot een toename van infiltratie in landelijk en stedelijk gebied in combinatie met vermindering ont- en afwatering;

6) **Uitvoeren grondwaterbeschermingsbeleid** om doorboren van de beschermende slecht doorlatende kleilagen in de ondergrond te voorkomen en beïnvloeding van de grondwaterkwaliteit door activiteiten op maaiveld te voorkomen.

De aard van de opgave vraagt erom dat aan alle knoppen wordt gedraaid. Alleen een verminderde onttrekking gaat niet het antwoord geven: ook een verbeterde aanvulling van grondwater is nodig. In de scenario's die we hierna introduceren, leggen we enkele accenten. PS worden niet gevraagd een keuze te maken uit de scenario's, de scenario's zijn bedoeld om de discussie te starten en dienen als denkraam voor het gesprek. GS zullen op basis van de bespreking het grondwaterbeleid verder gaan uitwerken.

Scenario 1. Basisniveau

In dit scenario gaan we enkel uit van de wettelijke bevoegdheid die de provincie heeft. Namelijk vergunningverlening Waterwet voor grote onttrekkingen drinkwater/industrie en grondwaterbescherming volgens Provinciale Milieu Verordening. Inzet binnen dit scenario richt zich primair op de uitvoering van de watertaken:

1. Vermindering onttrekkingen

Daarvoor zal een actief vergunningenbeleid worden uitgevoerd, waarbij vergunningsruimte wordt ingetrokken, die 3 jaar lang niet is gebruikt. Vergunningen voor laagwaardig gebruik worden eveneens ingetrokken. Nieuwe vergunningen worden pas vergund als de totale vergunde ruimte is gedaald onder het onttrekkingsplafond. Dan worden nieuwe vergunning alleen verstrekt voor menselijke consumptie.

Met het GS besluit van 27 augustus 2018 is hiermee een begin gemaakt. Daarbij is overigens nog geen sprake van het actief intrekken van vergunningsruimte (behalve als ze al langer dan 3 jaar niet worden gebruikt). In plaats daarvan worden met bedrijven bestuurlijke afspraken gemaakt, gericht op beperking van het gebruik van de vergunningsruimte.

2. Waterbesparing

Datum

30 oktober 2018

Documentnummer

GS:-4429056

PS: 4433523

In een circulaire economie is er geen verspilling. Waterbesparing maakt hiervan onderdeel uit om deze doelstelling te halen. Een grote besparingspotentie ligt in het terugdringen van het laagwaardig gebruik van drinkwater. Denk daarbij aan toiletspoeling, waarmee jaarlijks 33 miljoen m³ drinkwater door de wc wordt gespoeld. Dit vraagt om acties, zoals;

- a. Communicatie. In samenwerking met de drinkwaterbedrijven gericht op gedragsverandering bij consumenten en bedrijven.
 - b. Nieuwbouw van woningen niet alleen energieneutraal, maar ook waterneutraal. Dit is vooral gericht alternatieven voor laagwaardig gebruik van drinkwater (voor toiletspoeling, wasmachine en tuin).
 - c. Circulaire economie doorvoeren bij bedrijven en organisaties. Denk hierbij aan sluiten waterkringlopen, en alternatieven voor laagwaardig gebruik drinkwater in kantoorgebouwen.
3. Grondwaterbescherming
- Uitvoeren grondwaterbeschermingsbeleid door beleidsneutrale omvorming regels Provinciale Milieu Verordening in Omgevingsverordening, handhaven huidige inzet toezicht- en handhaving in grondwaterbeschermingszones en actualiseren gebiedsdossiers in samenwerkingsverbanden per waterwingebied met waterbedrijf, gemeente(n) en waterschap.

Betekenis in tijd, geld en doelbereik

Het hierboven geschetste basisniveau is een intensivering van het beleid zoals dat in het PMWP is vastgelegd. Met name de verbreding naar nieuwbouw is een toevoeging. Wij achten deze toevoeging noodzakelijk gezien de aard en urgentie van de opgave. De uitvoering van deze maatregelen en de waterbesparingsmaatregelen laat we aan andere partijen over.

In dit scenario is ten aanzien van hydrologische condities voor grondwaterafhankelijke natuur geen andere koers gekozen. We blijven dat doen conform de nu in gang gezette werkwijze.

In dit scenario is tijdig doelbereik (in 2027) ongewis.

Scenario 2. Verbrede aanpak

Alle maatregelen uit scenario 1 vullen we hierbij aan met een gebiedsgerichte aanpak gericht op grondwateraanvulling en het herstellen van de hydrologische randvoorwaarden voor de grondwaterafhankelijke natuurdoelen.

1. Gebiedsgerichte aanpak ondiep grondwateraanvulling
- In brede zones rondom grondwaterafhankelijke natuurgebieden wordt de verdrogingbestrijding aangepakt door aanpassing van het ont- en afwateringssysteem, verbetering van de infiltratie en vermindering van de beregening. Deze drie elementen moeten in samenhang met elkaar worden opgepakt om de verdroging echt te bestrijden. Zonder aanpak van het ont- en afwateringssysteem wordt iedere vermindering van de grondwateronttrekking (diep en ondiep) afgevoerd via de sloten en komt dit water niet ten goede aan de natuur en landbouw. Met deze aanpak wordt in deze zones ook volop gewerkt aan het klimaatrobuust maken van het

Datum

30 oktober 2018

Documentnummer

GS:4429056

PS: 4433523

watersysteem en past daarmee binnen de ingeslagen weg van de omgevingsvisie.

2. Vermindering beregeningsbehoefte landbouw
In de attentiezones rondom de grondwaterafhankelijke natuurgebieden wordt het stand-still beregeningsbeleid verlaten. Door realisatie van maatregelen gericht op bodemherstel, neemt het watervasthoudend vermogen toe en de beregeningsbehoefte af. In aanvulling hierop wordt ook de teeltkeuze gericht op een afname van de beregeningsbehoefte: droogteresistente teelten op hoge gronden.

Betekenis in tijd, geld en doelbereik

De gebiedsgerichte en watersysteemgerichte aanpak vraagt fors extra inzet van de waterschappen en grondgebruikers. De provincie kiest hierbij voor actieve samenwerking, gericht op het faciliteren van zowel waterbesparing als gebiedsgerichte aanpak. Dit scenario is zowel gericht op het tijdig behalen van de hydrologische doelen voor de grondwaterafhankelijke natuur als tijdig herstel van de grondwatervoorraad. Het verdergaand bundelen van uitvoeringskracht ligt in dit scenario voor de hand, zeker op gebied van natuur- en wateropgaven.

Scenario 3: Maximaliseren

In dit scenario worden op alle knoppen volop ingezet. De provincie kiest voor de maximaal mogelijke inzet om de Europese doelen te halen binnen de vastgestelde termijn. Dit betekent dat in het stroomgebiedsbeheerplan 2022-2027 alle mogelijke maatregelen worden opgenomen, inclusief de financiering die hiervoor nodig is.

Alle maatregelen die in scenario 1 + scenario 2 worden genomen, worden in dit scenario in de periode tot en met 2027 uitgevoerd en aangevuld met:

1. Verbeteren diepe grondwateraanvulling:
In aanvulling op de verbetering van de ondiepe grondwatervoorraad is een internationale aanpak nodig voor de aanvulling van het diep grondwater. Dit betreft het verbeteren van de infiltratie en verminderen ont- en afwatering en onttrekkingen in het gehele intrekgebied van Maas Slenk Diep. Dit betreft het stroomgebied van de Maas gelegen in Nederland, Noord Rijn Westfalen, Vlaanderen en de provincie Limburg;
2. De gebiedsaanpak uit scenario 2 in de attentiezones wordt hierbij uitgebreid naar de hele provincie. Hiermee wordt het hele grondwatersysteem in Brabant klimaatrobuust en bestand tegen extremen (wateroverlast enerzijds en lange droge zomers anderzijds).
3. Optimaal uitvoeren grondwaterbeschermingsbeleid
De inspanning van handhaving wordt verhoogd, zodat maximaal ingezet wordt op bescherming cq beperken van risico's van verontreinigingen. Het beleid van grondwaterbescherming is bij alle initiatiefnemers en gebruikers van grondwaterbeschermingszones bekend. Het beleid is zowel gericht op het voorkomen van het doorboren van de doorlatende kleilagen in de

Datum

30 oktober 2018

Documentnummer

GS:4429056

PS: 4433523

ondergrond als het voorkomen van beïnvloeding van de grondwaterkwaliteit door activiteiten op maaiveld.

Datum

30 oktober 2018

Documentnummer

GS:4429056

PS: 4433523

Betekenis ambitie in tijd, geld en doelbereik

Alle maatregelen worden de komende 9 jaar uitgevoerd. Zodat de maximale inspanning is geleverd om te tijdig te voldoen aan de KRW (deadline 2027). Dit betekent een zeer forse extra inzet bij provincie, omgevingsdienst, waterschappen en gemeenten. In dit scenario is denkbaar dat een nieuwe uitvoeringsorganisatie nodig is om alle inrichtingsmaatregelen in landelijk en stedelijk gebied aangelegd te krijgen. Om alle maatregelen uitgevoerd te krijgen is veel geld nodig van alle bij het watersysteem betrokken partijen in Brabant: waterschappen, provincie, gemeenten, drinkwaterbedrijven, bedrijven, woningbouwcorporaties, projectontwikkelaars, bouwers, landbouw, burgers en maatschappelijke organisaties.

Dit scenario vraagt veel inzet en levert ook de grootste kans op om tijdig aan de KRW te voldoen.

Europese en internationale zaken

De doelen voor grondwater volgen direct uit de Europese Kaderrichtlijn Water (onder ander de kwalitatieve- en kwantitatieve toestand van het grondwater) en hebben een directe relatie met Natura 2000 (grondwater- en/of kwelafhankelijke natuur). Daarnaast speelt het gegeven dat de grondwaterlichamen in Brabant onderdeel zijn van het stroomgebied van de Maas die deels ook gelegen zijn in Vlaanderen en de Duitse deelstaat Noord Rijn Westfalen.

Communicatie

Afhankelijk van de scenariokeuze worden partners, waterschappen, gemeenten, drinkwaterbedrijven, bedrijven, landbouw, burgers en maatschappelijke organisaties, in meer of mindere mate betrokken bij de verdere concretisering van het grondwaterbeleid.

Vervolg

De uitwerking gaat deel uitmaken van een programma in het kader van de Omgevingswet, als vervolg op het Provinciaal Milieu en Waterplan 2015-2021. KRW-maatregelen worden opgenomen in het stroomgebiedsbeheerplan Maas 2022-2027. Het programma en de maatregelen worden opgesteld in 2019.

Opdrachtgever: de heer S. Terpstra, (073) 680 82 84, sterpstra@brabant.nl, programmamanager Verbindend Water.

Opdrachtnemer: mevrouw D.F.M.J. Rijnders - Huisman, (073) 681 23 89, drijnders@brabant.nl, beleidsmedewerker grondwater.